

یادداشت

قانون اساسی و انتخابات زود هنگام

عبدالصمد خرمناهی
حقوقدان

طبق اصل ۱۳۱ قانون اساسی قوای اگانه موظفند ظرف مدت ۵۰ روز شرایط را برای برگزاری انتخابات زود هنگام فراهم کنند. اما آنچه مسلم است نمی‌توان انتظار داشت آن انتخاباتی که مدنظر مردم است که انتخاباتی رقابتی و پرشور است مثل حالت عادی برگزاری انتخابات ریاست جمهوری برگزار شود. این فرض هم که فکر کنیم فردی جامع جمیع جهات و مورد قبول حداکثری مردم باشد و برای رقابت به میدان باید بعید است و مشکل به نظر می‌رسد. اما چاره‌ای نیست و این اصلی است که در قانون اساسی آمده که در شرایط فقدان رئیس جمهور به هر دلیلی باید طی مدتی مشخص انتخابات زود هنگام برگزار شود و رئیس جمهور جدید مشخص گردد. فرض را بر این بگیریم که در این مدت انتخاب مشکل است. مردم شناخت کافی پیدا نمی‌کنند، امکان ورود همه گروه‌ها، احزاب یا تفکرات گوناگون مقدور نیست. اما طرف دیگر قضیه به بن‌بست بر می‌خوریم و امکان تغییر این اصل از قانون اساسی مشکل است. هر چند که شاید در چنین شرایطی همه شائبه‌ها وجود داشته باشد اما سوال اینجاست که چه باید کرد؟ قانون اساسی قانون مادر است و نمی‌توان آن را تغییر داد. از طرفی این ابهام وجود دارد رئیس جمهوری که انتخاب می‌شود برای یک دوره یک ساله و اساساً ادامه باقی مانده عمر دولت قبلی انتخاب می‌شود یا از ابتدا دوره ۴ ساله شروع خواهد شد. به نظر می‌رسد که تفسیر مقرر به قانون و عقل این باشد که رئیس جمهور برای ۴ سال انتخاب شود. چراکه اگر برای یک سال بخوانند رئیس جمهور انتخاب کنند باز هم این مشکلات وجود دارد و کلی از نیروها و بودجه هدر خواهد رفت و دولت و مردم درگیر این مسائل خواهند شد. از سوی دیگر در چنین شرایطی طبق قانون، اولین اهل رئیس جمهور در جایگاه مدیریت قوه مجریه قرار می‌گیرد و کارهای دولت را در حوزه‌های مختلف به پیش می‌برد. اما این جایگاه نیز با محدودیت‌های خاص خود مواجه است و به طور کلی شخصی که مدیریت قوه مجریه را تا برگزاری انتخابات زود هنگام برعهده نارد نمی‌تواند اختیاراتی همسان با رئیس جمهور داشته باشد و این امری طبیعی است چراکه اولاً این شخص در شرایط اضطرار مدیریت قوه مجریه را برعهده گرفته و ثانیاً اگر قرار بود که مدیر قوه مجریه خود اختیارات کامل و تام رئیس جمهور را برعهده گیرد که در همان جایگاه اصلی رئیس جمهور می‌نشست. در واقع مدیریت قوه مجریه به صورت موقت است و به نظر می‌رسد که شاید مدیریت قوه مجریه به مدت ۵۰ روز به خاطر این در نظر گرفته شده که مدیریت موقتی که زمام امور قوه مجریه را در دست می‌گیرد به لحاظ نداشتن اختیارات کافی یک سری مشکلات به وجود بیاید. لذا این شرایط مدیریت ۵۰ روزه قوه مجریه را به رغم رخ دادن برخی مشکلات توجیه می‌کند. به هر حال به نظر می‌رسد که ابهاماتی در این زمینه وجود دارد که باید برطرف شود. قانون اساسی که برای همه قرون و اعصار نیست بلکه متناسب با جامعه و مردم در نظر گرفته می‌شود و به نظر می‌رسد که هر چند وقتی باید اصلاحاتی در آن صورت بگیرد و نواقص برطرف شود.

ویژه

سید محمد خاتمی:

قانون اساسی نیاز به اصلاح دارد

آرمان ملی: حجت‌الاسلام والمسلمین سید محمد خاتمی در جمع اعضای حزب مرد مسالاری گفت: در اینکه قانون اساسی نیاز به بازنگری دارد حرفی نیست. گذشت زمان به طور طبیعی و تغییر شرایط و اقتضات و نسل‌ها، این را ایجاب می‌کند. اهم اظهارات وی را در ادامه می‌خوانید:

● آنچه من رسماً هم سال‌ها پیش به بزرگان گوشزد کرده‌ام اینکه قانون اساسی نیاز به اصلاح دارد ولی باید شرایطی باشد که به نام اصلاح، اصول و موازین خوب و قابل قبول آنهم به نفع یک پیش و جریان حذف شود. در شرایط فعلی پیشنهاد من این است که انحراف‌هایی که در مسیر جامعه و حکمرانی و با توجه به آرمان‌های انقلاب و تلقی ویژه‌ای که مردم به خصوص اهل نظر از جمهوری اسلامی جمهوری نظام داشتند پیش آمده است و کم رنگ شدن جمهوریت نظام و میداندار شدن نوعی تلقی از اسلام در عرصه حیات اجتماعی که با موازین جمهوریت اگر نگوئیم تضاد دارد لاقلاً ناسازگار است، تقویت جنبه جمهوریت نظام حتی با همین قانون اساسی اولویت دارد.

● در مورد تشکیلات: اولاً این مسأله به خود جبهه و دوستان دست‌اندرکار برمی‌گردد ولی راه طی شده‌ای که به جبهه رسیده است نباید فراموش شود. به‌نظرم عواملی که این مسیر را ایجاب کرد همچنان موجود است و نمی‌توان از آن بازگشت. جبهه هنگامی به وجود می‌آید که احزاب و تشکل‌ها به تنهایی کارایی و جایگاه خود را ندارند و وقتی جبهه تشکیل می‌شود شرط اول پای بندی اعضا به مقتضیات فعالیت جبهه‌ای و تصمیمات و راهکارهای است که معین می‌کند. و اینکه افراد حقیقی هم در آن حضور دارند، چون که بخش تحول خواه و در واقع اصلاح جویان جامعه بزرگ‌تر از احزاب و گروه‌هاست. چرا نباید صاحب نظران و کسانی که می‌توانند آن بخش‌هایی را که به هر حال عرسمی احزاب نیستند نمایندگی کنند حضور و مشارکت داشته باشند؟

● جبهه می‌تواند در دوران بی‌وفایی به احزاب و ضعف کارآمدی آنها، زمینه را برای حضور موثر احزاب در جامعه و در واقع تقویت جامعه مدنی کمک کند. اما در مورد برنامه انتخابات اولاً جزا از من می‌پرسید. ثانیاً به‌نظرم برنامه دارند و من هم معتقدم زودتر باید تکلیف را مشخص کنند. و اما آنچه به من مربوط است اینکه انتخابات مهم است ولی اگر انتخابات از معنی تهی شود باید کوشید که ابتدا معنی آن به آن برگردد. اهمیت صندوق این است که بیان‌کننده رأی و نظر مردم است نه یک گروه و اگر جایگاه خود خارج شد باید کوشید آن را به جایگاه خود برگرداند.

مقام معظم رهبری:

ما شخصیت برجسته‌ای را از دست دادیم

◀ تشییع مردمی رئیس جمهور پیام قوت جمهوری اسلامی به همه دنیابود

◀ از دست دادن رئیس جمهور جامع‌الاطراف، سخت است اما حرکت کشور هیچ تغییری نمی‌کند

آرمان ملی: مقام معظم رهبری در دیدار با شیاع‌السودانی نخست‌وزیر عراق با قدرانی از سفر نخست‌وزیر عراق به تهران برای ابراز همدردی، گفتند: ما شخصیت برجسته‌ای را از دست دادیم. آقای رئیس جمهور برادر بسیار خوب و مسئولی کارآمد و با کفایت و مصمی و جدی بود. حضرت‌آیت... خامنه‌ای افزودند: اکنون آقای مخبر بر اساس قانون اساسی مسئولیت سنگینی را بر عهده گرفته‌اند و آن‌ها... همان مسیر همکاری‌ها و توافق‌ها با دولت عراق ادامه پیدا خواهد کرد. ایشان همچنین در دیدار با آقای نیکول پاشینیان نخست‌وزیر ارمنستان ضمن قدرانی از ابراز همدردی نخست‌وزیر ارمنستان، به مشترکات تاریخی و جغرافیایی و منافع مشترک ایران و ارمنستان اشاره کردند و گفتند: سیاست جمهوری اسلامی ایران مبنی بر گسترش روزافزون روابط با ارمنستان، تحت هدایت آقای مخبر ادامه پیدا خواهد کرد. مقام معظم رهبری با اشاره به تاکید نخست‌وزیر ارمنستان مبنی بر راهبردی بودن روابط دو کشور افزودند: تاکید اینجانب مبنی بر گسترش همکاری‌ها ناظر بر راهبردی بودن روابط است اما مهم این است که روابط ایران و ارمنستان مخالفیتی دارد که بر همین اساس باید مسائل مربوط به دو کشور با دقت و مراقبت انجام شود. حضرت آیت‌... خامنه‌ای خاطر نشان

کردند: رئیس‌جمهور فقید ما نسبت به مسائل مرزی مربوط به ارمنستان و حوادث اطراف این قضیه، بسیار حساس بود و باید این حساسیت‌ها و مراقبت‌ها همچنان لحاظ شوند و ما باید خودمان بتوانیم منافع خود را تأمین کنیم. ایشان در دیدار با اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حماس و هیأت همراه، با تشکر از ابراز همدردی ملت فلسطین به‌ویژه مردم غزه، متقابلاً شهادت فرزندان آقای هنیه را تبریک و تسلیت گفتند و از صبر رئیس دفتر سیاسی حماس تمجید کردند. حضرت آیت‌... خامنه‌ای با اشاره به مقاومت فوق‌العاده مردم غزه که موجب تسکین جهانیان شده است گفتند: چه کسی باور می‌کرد که روزی در دانشگاه‌های آمریکا به نفع فلسطین شعار داده و پرچم فلسطین بپراشده شود و چه کسی باور می‌کرد که روزی در زاین و در تظاهرات به نفع فلسطین، به زبان فارسی شعار «مرگ بر اسرائیل» سر داده شود. ایشان تاکید کردند: در آینده نیز ممکن

است در مورد قضیه فلسطین حوادثی اتفاق بیفتد که امروز باور کردنی نیستند. مقام معظم رهبری با اشاره به آفت قرآنی که درباره تحقق دو وعده خداوند به مادر حضرت موسی (ع) است، افزودند: اکنون نیز وعده اول خداوند درباره مردم فلسطین محقق شده و آن، همان غلبه مردم غزه که گروهی کوچک هستند در مقابل گروه بزرگ و قدرتمند آمریکا، ناتو، انگلیس و برخی کشورهای دیگر است. بر همین اساس وعده دوم یعنی محور رژیم صهیونیستی نیز قابل تحقق است و به لطف الهی آن روزی که فلسطین از «بحر» تا «نهر» تشکیل شود، فرا خواهد رسید. حضرت آیت‌... خامنه‌ای تاکید کردند: آقای مخبر که بر اساس قانون اساسی مسئولیت امور اجرایی کشور را برعهده دارد سیاست‌ها و جهتگیری‌های رئیس‌جمهور فقید را درباره فلسطین، با همان انگیزه و روحیه ادامه خواهد داد. ایشان در دیدار با آقای شهباز شریف، نخست‌وزیر پاکستان و هیات همراه ضمن

ادامه در صفحه ۶

«آرمان ملی» در گفت‌وگو با علی نجفی توانا، برگزاری انتخابات شوراهای بررسی کرد:

چالش انتخابات همزمان

ریاست جمهوری و شوراهاست. توانا افزود: به هر کیفیت‌اگر بخواهیم برای برون‌رفت از این چالش: تشریفات انتخابات شوراهای ریاست جمهوری را همزمان انجام دهیم مسلماً با لحاظ ظرف زمانی مقرر در قانون اساسی یعنی ۵۰ روز که با هماهنگی معاون رئیس‌جمهور و رئیس‌دو قوه دیگر یعنی مجلس و قوه قضائیه است؛ با لحاظ اینکه می‌تواند قانون مادر در زمان مشخص آن اجرا شود و تشریفات آن با توجه به این ضرورت به گونه‌ای است که می‌توان در صورت همکاری نوده‌ها برای تعیین رئیس‌جمهور جدید برگزار کرد این درحالی است که برای انتخاب شوراهای نایز به زمان متعارف داریم با لحاظ اینکه هنوز مدت قانونی فعالیت مسئولیت شوراهای کم‌کمان باقی است و در صورتی که بخواهند انتخابات شوراهای همزمان با انتخابات ریاست جمهوری انجام دهند اولاً این انتخابات باعث خواهد شد که مدت اعتبار و زمان مأموریت شوراهای کمتر شود. ثانیاً تشریفات مربوط به انتخابات روستاها، شهرستان و استان مستلزم پیمایش و دخالت نهادهای مختلف است که از لحاظ زمانی معمولاً وقت بیشتری را می‌گیرد.

◀ **تلاش مجلس برای عبور از چالش همزمانی برگزاری انتخابات**

این حقوقدان تاکید کرد: نمایندگان

اولین سفر وزیر خارجه مصر به ایران

◀ **سامح شکری: مصر خواستار تقویت روابط با ایران است**

گسترش ارتباط با غربی‌ها بود اما نیم‌نگاهی به پرقارای مجدد ارتباط با مصر هم وجود داشت؛ چراکه در دولت روحانی روابط اقتصادی با مصر برقرار بود و نشانه‌های مثبتی هم از سوی مصر دریافت می‌شد از جمله آنکه این کشور از روحانی برای حضور در مراسم تحلیف السیسی، رئیس‌جمهور این کشور، دعوت کرد که البته حسین امیرعبداله‌لیهان، معاون وقت بخش عربی و آفریقای وزارت خارجه، در این مراسم حاضر شد. در خرداد سال گذشته هم شبکه‌العربیة عربستان سعودی به نقل از منابع خود گزارش داد که مصر و ایران بر سر تشکیل کمیته مشترک ایران و مصر که برای تجدید روابط و هماهنگی امنیتی بین کشورها تلاش خواهد کرد به طور اصولی به توافق رسیده‌اند. در ۱۲ اسفند سال گذشته دکتر امیرعبداله‌لیهان در ادامه دیدارهای دیپلماتیک خود در ژنو، با آقای سامح شکری وزیر خارجه مصر دیدار و گفت‌وگو کرد.

گسترش ارتباط با غربی‌ها بود اما نیم‌نگاهی به پرقارای مجدد ارتباط با مصر هم وجود داشت؛ چراکه در دولت روحانی روابط اقتصادی با مصر برقرار بود و نشانه‌های مثبتی هم از سوی مصر دریافت می‌شد از جمله آنکه این کشور از روحانی برای حضور در مراسم تحلیف السیسی، رئیس‌جمهور این کشور، دعوت کرد که البته حسین امیرعبداله‌لیهان، معاون وقت بخش عربی و آفریقای وزارت خارجه، در این مراسم حاضر شد. در خرداد سال گذشته هم شبکه‌العربیة عربستان سعودی به نقل از منابع خود گزارش داد که مصر و ایران بر سر تشکیل کمیته مشترک ایران و مصر که برای تجدید روابط و هماهنگی امنیتی بین کشورها تلاش خواهد کرد به طور اصولی به توافق رسیده‌اند. در ۱۲ اسفند سال گذشته دکتر امیرعبداله‌لیهان در ادامه دیدارهای دیپلماتیک خود در ژنو، با آقای سامح شکری وزیر خارجه مصر دیدار و گفت‌وگو کرد.

شنبه
۵۵۰۳۰۳
۱۴۰۳
سال هفتم
شماره ۱۸۳۶
armanmeli.ir
۱۶ ذی‌القعدة ۱۴۴۵ هـ ۲۰۲۴

کوتاه

مراسم بزرگداشت رئیس‌جمهور شهید و همراهان

مراسم بزرگداشت رئیس‌جمهور فقید و همراهان ایشان، امروز از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی برگزار می‌شود. به گزارش فارس، به منظور بزرگداشت حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی، رئیس‌جمهور فقید، حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم امام جمعه فقید تبریز، حسین امیرعبداله‌لیهان وزیر امور خارجه فقید، مالک رحمتی استاندار فقید آذربایجان شرقی، سردار سیدمهدی موسوی سرتیم حفاظت رئیس‌جمهور و عزیزان کادر پرواز، مجلس بزرگداشتی از سوی حضرت آیت‌... خامنه‌ای در روز شنبه ۵ خرداد از ساعت ۹:۳۰ صبح در حسینیه امام خمینی (ره) برگزار می‌شود. ورود عموم جهت شرکت در این مراسم آزاد است.

همه کمک کنند

معاون سیاسی دفتر عقیدتی سیاسی فرماندهی کل قوا گفت: پیامی که رهبری به آقای مخبر به عنوان سرپرست ریاست جمهوری جمهوری دادند، اعتباری به وجود آورد تا شرایط برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری طبق اصل ۱۳۱ قانون اساسی فراهم شود. سردار رسول سنایی‌راد تصریح کرد: واقعیت این است که بروز این حوادث و پدیده‌ها در سایر کشورها می‌تواند موجب شکل‌گیری بحران‌های سیاسی و اجتماعی شود. اما خوشبختانه در ساختار حاکمیت و نظام ما این موضوع پیش‌بینی شده و ما تجاربی به مراتب سخت‌تر از توافق‌ها را بیگتری خواهیم کرد. حضرت آیت‌... خامنه‌ای در دیدار تمیم‌بن حمد آل‌ناتی، امیر قطر از دست دادن رئیس‌جمهور جامع‌الاطرافی همچون شهید آیت‌... رئیسی را سخت خواندند که در حال حاضر شرایط ما برای این بردن ثبات و آرامش خاترنشان کردند: کشورها منطقه یک گزینه بیشتر پیش‌رو ندارند و آن هم‌راهی و همدلی با یکدیگر است.

آمریکا مقصر است

دبیر شوریاعالی هماهنگی اقتصادی سران قوا با اشاره به دستور پیگیری علت وقوع سانحه برای بالگرد حامل رئیس‌جمهور و هیأت همراه اظهار کرد: رئیس ستاد کل نیروهای مسلح دستور پیگیری فنی و دقیق حادثه توسط تیمی مشترک از تمام نهادهای اطلاعاتی کشور را داده است و پس از تکمیل تحقیقات نتیجه آن به اطلاع عموم خواهد رسید. محسن رضایی با بیان اینکه «آمریکا دو وجهت در وقوع این حادثه مقصر است»، اظهار کرد: اول اینکه آمریکا از قبل از انقلاب تعهداتی درباره سیستم‌ها و تجهیزات هوایی ایران داشته است که به آنها عمل نکردند، از طرف دیگر نیز تحریم‌های آمریکا اداری مدیریت محور این تمدید قابل توجیه نیست.

شورای نگهبان و پاسداری از قانون اساسی و حقوق ملت

از مصوبه نمایندگان گله‌مندم

خطیب جمعه تهران با اشاره به مصوبه اخیر مجلس یادهم مبنی بر تعطیلی شنبه‌ها است. کرد: من هم همانند خطیب هفته گذشته نماز جمعه تهران، از این مصوبه ابراز گله‌مندی می‌کنم و به نمایندگان مجلس می‌گویم که این چه مصوبه‌ای بود که در اوج بمباران غزه داشتید. شما می‌توانید مشکل اقتصادی پیش می‌آید اما این مصوبه که تخریب اقتصادی بود. در سال چشم تولید شما می‌خواهید شنبه را تعطیل کنید. پنجشنبه که نیمه تعطیل است و جمعه هم که تعطیل رسمی است. این کار تشریف با دشمن و استیلازی اقتصادی دشمن بر ما بود که البته به فضل خداوند چنین نخواهد شد. حجت‌الاسلام احمد خاتمی افزود: آیت‌... سبحانی در این رابطه بیانه خوبی دادند.

تحلیل... گرم از شهادت رئیسی

فعال سیاسی اصولگرا گفت: در زمان شهادت حاج قاسم، راهبرد دفاع فعال در میدان داشتیم، ولی دیپلماسی ما با میدان همسو نبود و رویکرد سازش برای توسعه داشتیم، اما در این دوره عملیات «وعد صادق» برای تأمین امنیت پایدار کشورمان انجام شد و دیپلماسی ما همگام با میدان بود. حسین... کرم‌الظاهر داشت: در مرحله چهارم عملیات آزادسازی خرمشهر، بریده بودیم و به امام گفتیم عملیات باید چند ماه عقب بیفتد، ولی ایشان فرمودند باید ادامه دهید، چون موفقیت شما از روز ازل تضمین شده است. شاید برخی می‌خواستند رئیسی را به عنوان ذخیره انقلاب روی میدان مین ببرند، جایی که باید به عبور از این وضعیت‌گذار کمک کنند.

مردم مزدوران را مثل آشغال دور می‌ریزند

امام جمعه موقت مشهد گفت: ملت با حضور میلیونی خود در تشییع پیکر شهید جمهور اعلام کرد که رئیس‌جمهوری با شخصیت و ویژگی شهید رئیسی یعنی مجاهد، مخلص و مردمی را قبول دارند. حجت‌الاسلام محمدباقر فرزانه افزود: جمعیت میلیونی حاضر در این تشییع به استکبارنشان داد مردم از مسئولان جداشدنی نیستند و در جای خود وارد صحنه می‌شوند و استکبار و مزدوران را مثل آشغال دور می‌ریزند. فرزانه ادامه داد: از همه مسئولان احزاب می‌خواهم حرف این مردم را بفهمند که چه جنبه‌هایی را و خصوصیاتی را می‌پسندند مردم اگر هزار مشکل هم داشته باشند ولی احساس کنند مسئولان حرف آنها را می‌شنوند مشکلات را تحمل می‌کنند.

شکایت علیه افزایش مستمیری ۱۴۰۲ وارد نیست

دیوان عدالت در رایبی که در اردیبهشت امسال صادر شده، شکایت تعدادی از بازنشستگان از افزایش مستمیری ۱۴۰۲ را وارد ندانسته است. هیات تخصصی بیمه، کار و تأمین اجتماعی دیوان عدالت در رایبی که نوزدهم اردیبهشت امسال صادر کرده، شکایت تعدادی از بازنشستگان تأمین اجتماعی اجرایی نشدن ماده ۹۶ قانون تأمین اجتماعی در افزایش مستمیری ۱۴۰۲ را وارد ندانسته است. در این رای، آمده است «تکلیف سازمان تأمین اجتماعی از افزایش ماده ۹۶، توجه به میزان هزینه‌زندگی موردتصرف هیات وزیران به همان نسبت بوده و تصریحی در تساوی و برابری این هزینه‌ها با نرخ تورم اعلامی سالانه بانک مرکزی ندارد که این در باب افزایش حداقل دستمزد سالانه مصوب شوریاعالی کار موضوع ماده ۴۱ قانون کار نیز همین قاعده مد نظر و ملاک قانون‌گذار بوده است». به این ترتیب، باین رای، افزایش ۲۷ درصدی حداقل مستمری‌ها که کمتر از نرخ تورم رسمی بوده، غیرقانونی دانسته نشده است.

جلسه گروه‌های مقاومت

جلسه فرمانده کل سپاه با حضور فرمانده سپاه قدس و جمعی از گروه‌های مقاومت در حاشیه مراسم تشییع پیکر رئیس‌جمهور فقید در تهران برگزار شد. در حاشیه مراسم تشییع پیکر رئیس‌جمهور فقید و سایر شهدای خدمت، جلسه‌ای با حضور جمعی از گروه‌های مقاومت (گروه‌های مقاومت فلسطین، لبنان، یمن) با حضور سردار سرلشکر حسین سلامی فرمانده کل سپاه و سردار اسماعیل آتانی، فرمانده سپاه قدس برگزار شد. در این نشست آخرین وضعیت سیاسی، اجتماعی و نظامی منطقه و عملیات طوفان الاقصی و نقش جبهه مقاومت بحث و بررسی شد و بر استمرار جهاد و مبارزه تا پیروزی کامل مقاومت فلسطین در غزه با مشارکت همه گروه‌ها و جبهه‌های مقاومت منطقه تاکید شد.